

Financieel jaarverslag 2012

INHOUD	Samenvatting & Leeswijzer	3
	Voorwoord	4
	Deel I Directieverslag	5
	Algemene Informatie	5
	Financiële paragraaf	7
	Risicoparagraaf	9
	Bedrijfsvoeringverklaring	11
	Governance	12
	Deel II Verslag Raad van Toezicht	14
	Deel III Jaarrekening	16
	Balans	16
	Exploitatierekening	18
	Kasstroomoverzicht	19
	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	20
	Waarderingsgrondslagen balans	21
	Waarderingsgrondslagen exploitatie	22
	Waarderingsgrondslagen kasstroomoverzicht	22
	Toelichting op de balans	23
	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	27
	Toelichting exploitatierekening	28
	Beloningskaders	31
	Deel IV Overige gegevens	32
	Bestemming van het exploitatiesaldo	32
	Controleverklaring	32
	Deel V Bijlage	35
	Organogram	35
	Contactgegevens	36

SAMENVATTING & LEESWIJZER

Dit is het jaarverslag van de Nederlandse Omroep Stichting (NOS). In dit jaarverslag verantwoordt de NOS zich over de activiteiten in 2012 en belichten we verder de belangrijkste ontwikkelingen die in 2012 hebben plaatsgevonden.

Het jaarverslag begint met een Voorwoord en is verder onderverdeeld in vijf onderdelen, te weten:

Deel I Directieverslag

Hierin wordt inzicht gegeven in en verantwoording afgelegd over de bedrijfsvoering.

Deel II Verslag Raad van toezicht

Hierin wordt inzicht gegeven in hoe de Raad van Toezicht invulling heeft gegeven aan zijn toezichtsfunctie.

Deel III Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de balanspositie per 31 december 2012 en een overzicht van de kasstroom en exploitatierekening 2012. Daarnaast wordt hier een toelichting op de balans en de exploitatierekening gegeven.

Deel IV Overige gegevens

Hierin vindt u de bestemming van het exploitatiesaldo en de controleverklaring.

Deel V Bijlage

Hierin vindt u het organogram van de NOS en de contactgegevens.

Om de toegankelijkheid van de informatie verder te vergroten, is het financiële jaarverslag ook op de corporatewebsite www.over.nos.nl beschikbaar.

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2012 van de Nederlandse Omroep Stichting (NOS).

Het jaar 2012 was in veel opzichten een uniek jaar. Hoogtepunten in de programmering van de NOS waren het – voor het Nederlands elftal niet bijzonder succesvolle – EK Voetbal in Polen en Oekraïne, de Tweede Kamerverkiezingen en de Olympische Spelen en de Paralympics in Londen. Op de radio werden de sportevenementen bovendien voor het eerst gebracht in samenwerking met alle omroepen, in de Radio 1 Sportzomer. Verder sprongen in het oog de nieuwe vormgeving van onze televisieprogramma's, de vernieuwde website (het eerste resultaat van onze nieuwe strategie Internet First) en de nieuwe mobiele app. Niet eerder hadden we een interview met iemand in de ruimte (André Kuipers) en we namen afscheid van dé weerman van Nederland, Erwin Kroll.

2012 was het jaar waarin de Nederlanders voor de vijfde keer in tien jaar naar de stembus gingen. De uitkomst: kabinet-Rutte II. Dat nog eens 100 miljoen euro aan extra bezuinigingen op de publieke omroep aankondigde. Bovenop de 200 miljoen van Rutte I dus. Verder kwam Eredivisie Live in handen van het Amerikaanse Fox, de zender van de Australische mediatycoon Rupert Murdoch. Voor ruim een miljard euro. Ook uniek.

Zijn het bedreigingen? Of kansen? Zeker is in elk geval dat het Nederlandse medialandschap in snel tempo verandert. De NOS was ook het afgelopen jaar stevig verankerd in dat landschap. Dankzij innovaties, mooie programma's en vooral dankzij onze medewerkers. Opnieuw iets minder in aantal dan in het voorgaande jaar, maar met net zoveel overtuiging en enthousiasme aan het werk om alles op televisie, op internet, op uw mobiel en op de radio te krijgen.

In dit jaarverslag krijgt u een overzicht van wat de NOS het afgelopen jaar bezighield. In het Directieverslag staan de algemene ontwikkelingen.

Taken en missie

De NOS is als publieke omroep verantwoordelijk voor een brede nieuwsvoorziening die betrouwbaar is en onafhankelijk. De taken van de NOS staan omschreven in de Mediawet:

- Het verzorgen voor de landelijke publieke omroep van media-aanbod op het gebied van nieuws, sport en evenementen dat zich bij uitstek leent voor een onbevooroordeelde aanpak. Hiertoe behoort in elk geval media-aanbod dat een hoge frequentie en vaste regelmaat van verspreiding vereist, een algemeen dienstverlenend karakter draagt of met een doelmatiger inzet van middelen beter gezamenlijk tot stand kan komen
- Het verzorgen van teletekst voor de landelijke publieke omroep
- Het toegankelijk maken van het media-aanbod via alle beschikbare media

Aan de hand van deze taken heeft de NOS haar missie opgesteld:

"De NOS stelt zich, als integraal onderdeel van de publieke omroep, tot doel de primaire informatie-bron te zijn op het gebied van nieuws, sport en evenementen, zodat de Nederlandse burger beter in staat is te oordelen over ontwikkelingen in de wereld en zijn gedrag te bepalen. De NOS hanteert hierbij de hoogste journalistieke eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en onbevooroordeeldheid. De NOS streeft ernaar deze informatie toegankelijk te maken via alle beschikbare media en voor alle maatschappelijke geledingen."

Strategie

"Het behoud van onze huidige positie is geen gegeven, wij zullen deze dag in dag uit moeten bevechten", schreven we vorig jaar. En: "(...) de NOS is vooral een ijzersterk merk op televisie en radio. Op internet is dat minder het geval. En juist daar zit de jongere generatie die we willen bereiken en aan ons binden."

Ook in het Strategisch Bedrijfsplan 2013-2017, dat vorig jaar verscheen, wordt gerefereerd aan de noodzaak het publieksbereik van de NOS op peil te houden en onder jongeren te vergroten. Voor de legitimatie van de NOS op de langere termijn, zo staat er, is het van het grootste belang dat ons draagvlak intact blijft en onder jongeren wordt versterkt.

Vertaald naar de praktijk betekent dat dat we dáár moeten zijn waar de jongeren zijn. Op internet dus, via apps en sociale media. En in real life. Hoe hebben we het afgelopen jaar invulling gegeven aan deze aan onszelf opgelegde opdracht?

We hebben de voorpagina van onze website vernieuwd: overzichtelijker, met meer aandacht voor de belangrijke verhalen van het moment en meer ruimte voor beeld. Ook worden 'gewoon' nieuws en sportnieuws niet meer opgevoerd als aparte rubrieken, maar zijn ze geïntegreerd. Deze vernieuwing was overigens een quick fix: een grondige verbouwing van de site volgt in de loop van dit jaar.

Ook is de werkwijze op de nieuwsredactie gewijzigd. Doel: méér nieuws dat sneller op de site staat. Internet First heet dat in onze vocabulaire. Resultaat: een duidelijke toename van het internetbezoek.

We kwamen met een (succesvol gebleken) NOS-app voor zowel de iPhone als voor Android- en Windows-toestellen en voor Blackberry's. Onze unieke content aan beeld en geluid is daarmee nu ook op smartphones beschikbaar. Er kwam een NOS-feed op Facebook, en Twitter kreeg voor het eerst een prominente rol in onze verkiezingsuitzendingen.

'Daar zijn waar de jongeren zijn' hebben we ook letterlijk genomen. Voor het eerst was de NOS ook zichtbaar aanwezig tijdens de 3FM-actie Serious Request. In Enschede stond een mobiele tv-studio, waar 's avonds de NOS op 3-uitzendingen werden gemaakt. Bij wijze van experiment kon het publiek er overdag eigen 'journaaltjes' opnemen. De video's konden via YouTube aan de eigen Facebook-pagina's worden gelinkt. En daar is ruimschoots gebruik van gemaakt.

Allemaal voorbeelden van hoe wij dag in dag uit werken aan het vergroten van ons bereik. Ook de nieuwe vormgeving en het nieuwe format van het NOS Journaal van 20.00 uur vallen daaronder. Want hoe menselijker en hoe beter wij de onderwerpen over het voetlicht weten te krijgen – met het nieuws van de dag, maar ook het gesprek van de dag – , hoe beter voor het bereik. En dat bereik is ons bestaansrecht, per slot van rekening.

Bezuinigingen

De Nederlandse publieke omroep moet het vanaf 2015 met 200 miljoen euro minder doen. Vanaf 2016 komt daar nog eens 100 miljoen bovenop. Bezuinigingsmaatregelen opgelegd door respectievelijk de kabinetten Rutte I en Rutte II. Bij elkaar opgeteld heeft de publieke omroep over vier jaar een budget dat maar liefst 30 procent kleiner is dan nu. Dat is, ook in vergelijking met andere sectoren, een forse ingreep.

Wat betekent dit alles voor de NOS? Zeker is dat als gevolg van Rutte I het budget van de NOS vanaf 2015 structureel acht miljoen euro lager is. Over de verdeling van de 100 miljoen aan bezuinigingen van Rutte II moet nog worden besloten, mede aan de hand van een door de staatssecretaris aangekondigde toekomstverkenning, die in 2013 zal plaatsvinden.

Het is duidelijk: het gaat hier om heel veel geld. Hier komt ook de NOS niet ongeschonden door. Toch zullen wij er alles aan doen om ervoor te zorgen dat de NOS een organisatie blijft met perspectief. De NOS is en blijft voor ons de kern van het publieke bestel. Onafhankelijke nieuwsvoorziening is van het allergrootste belang. In een democratie, immers, moet de burger goed en neutraal geïnformeerd zijn keuzes kunnen maken.

Het belang van sport mag daarbij niet worden onderschat. Niet alleen valt sport simpelweg onder nieuwsvoorziening, maar als de publieke omroep de taak heeft een zo breed mogelijk publiek aan te spreken, dan kan en mag sport niet ontbreken. In het supersportjaar dat achter ons ligt, bestond 10 procent van de zendtijd uit sport. Die 10 procent genereerde 21 procent van de totale kijktijd naar de publieke omroep; een verhouding die in geen enkele andere programmacategorie wordt gehaald. Nog een cijfer: het afgelopen jaar heeft 97 procent van de Nederlandse bevolking sport gekeken bij de NOS. Dus bij de publieke omroep. En dat alles voor 60 cent per maand per gezin (en daar moeten de STER-inkomsten nog vanaf).

Hoe dan ook, we constateren dat er, sinds de afschaffing van de omroepbijdrage op 1 januari 2000, in tijden van hoogconjunctuur geen geld voor de omroep bijkomt, maar dat er in tijden van crisis steeds wel geld vanaf gaat. Hoeveel, dat hangt af van de samenstelling van de regering. (Net als de inrichting van het bestel, voegen we daaraan toe.) Dat maakt het voeren van beleid er niet makkelijker op, om het mild te zeggen. Wij zijn dan ook ferm voorstander van een onafhankelijke financiering van de publieke omroep. Hetzij door vaste bedragen over meerdere jaren vast te stellen, hetzij door de terugkeer naar het aloude Kijk- en Luistergeld.

Tot slot: of er nu bezuinigd wordt of niet, de NOS is en blijft een organisatie met ambities. Met de initiatieven en de mensen om ze waar te maken.

Exploitatiesaldo

De NOS heeft over 2012 een negatief saldo uit gewone bedrijfsuitoefening van € 0,3 mln gerealiseerd. Een negatief exploitatieresultaat is gebruikelijk in een jaar, zoals 2012, waarin Superevenementen plaatsvinden. Hierdoor waren in 2012 enerzijds de bedrijfsopbrengsten € 23,1 mln hoger dan in 2011 en anderzijds waren de directe productiekosten € 39,0 mln hoger dan in 2011. Verder is in 2012 op de uitgaven bespaard door uitstel van vernieuwing van de digitale werkomgeving en lagere rentelasten.

Het exploitatieresultaat bedraagt -€ 17,2 mln. Het verschil wordt veroorzaakt doordat een deel van de reserves formeel dient te worden overgedragen aan NPO (zie Over te dragen reserve hieronder).

Het totale negatieve resultaat van € 17,2 mln wordt als volgt bestemd:

Reserve voor Media-aanbod	€ - mln
Bestemmingsreserve Superevenementen	-€ 0,3 mln
Over te dragen reserve	-€ 16,9 mln
	-€ 17,2 mln

Hierdoor bedraagt het Eigen Vermogen per 31 december 2012 € 18,5 mln en is als volgt samengesteld:

Algemene reserve	€ 11,0 mln
Bestemmingsreserve Superevenementen	€ 17,2 mln
Reserve voor Media-aanbod	€ 7,2 mln
Over te dragen reserve	-€ 16,9 mln
	€ 18,5 mln

Reserve voor Media-aanbod

Er heeft geen mutatie plaatsgevonden van deze reserve. Het negatieve resultaat wordt veroorzaakt door de Superevenementen en is daarom ten laste van de hiervoor bestemde reserve gebracht.

Bestemmingsreserve Superevenementen

Een gedeelte van de toegekende omroepmiddelen wordt aangewend voor Superevenementen. Dit betreft de grote evenementen EK en WK Voetbal, Olympische Spelen en verkiezingen. Dit budget wordt jaarlijks toegekend en via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Superevenementen. In met name de even jaren waarin de Superevenementen plaatsvinden, ontstaat een negatief exploitatiesaldo dat ten laste van deze Bestemmingsreserve Superevenementen wordt gebracht. De volledige Bestemmingsreserve Superevenementen zal voor de genoemde Superevenementen worden aangewend.

Over te dragen reserve

De NPO heeft besloten dat de Bestemmingsreserve Superevenementen formeel wordt meegenomen bij de afweging of het maximale normniveau van de reserves wordt overschreden. De norm hiervoor bedraagt 5% van het door de Raad van Bestuur van de NPO aan de instelling ter beschikking gestelde jaarbudget, exclusief incidenteel toegekend budget voor Superevenementen.

Bij overschrijding van de norm dient het meerdere als schuld aan NPO te worden verantwoord. Voor 2012 is het normbedrag vastgesteld op € 7,5 mln en daarom is € 16,9 mln verantwoord als schuld aan NPO. Hierbij is afgesproken dat de overgedragen middelen tenminste het komende jaar niet daadwerkelijk hoeven te worden overgemaakt.

Financiering en vooruitblik

Afgezien van de formele overdracht van een deel van de reserves aan NPO hebben geen grote mutaties in het vermogen plaatsgevonden. Er zijn wel belangrijke investeringen gedaan in het pand en de digitale werkomgeving. De investeringen in 2012 zijn voor een deel gefinancierd uit de afschrijvingen van vaste activa. Daarnaast is financiële ruimte beschikbaar gekomen doordat met de NPO afspraken zijn gemaakt over een tijdigere financiering van de Superevenementen. Voor deze investeringen was het derhalve niet noodzakelijk extra vreemd vermogen aan te trekken.

In 2014 vinden de Superevenementen WK Voetbal in Brazilië en de Olympische Winterspelen in Sotsji plaats. In 2013 wordt onder andere ten behoeve van deze evenementen, zoals gebruikelijk, een dotatie aan de bestemmingsreserve Superevenementen verwacht.

Inleiding

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de voornaamste risico's die door de NOS zijn geïdentificeerd. Voor zover de NOS belangrijke risico's loopt op het gebied van voorwaardelijke en onzekere rechten en verplichtingen zijn deze, alsmede de gegeven zekerheden en aangegane verbintenissen (zoals hypotheeken en borgstellingen), in het Jaarverslag toegelicht. Wanneer het duidelijk is dat deze risico's en/of verplichtingen daadwerkelijk worden geëffectueerd, is daarvoor in de jaarrekening een voorziening opgenomen. In deze paragraaf worden de belangrijkste risico's toegelicht die wel aanwezig zijn maar niet kwantificeerbaar.

Strategische risico's

Reputatie NOS

De NOS is een met publieke middelen gefinancierde onafhankelijke nieuwsorganisatie die hecht aan een transparante werkwijze. Om die reden heeft de NOS een Commissie van Deskundigen ingesteld die ook de functie van de Ombudsman vervult. Het doel hiervan is de kwaliteit van de berichtgeving door de NOS te verbeteren, verhoging van de toegankelijkheid van de NOS-organisatie voor haar publiek en verhoging van het bewustzijn van de programmamaker van wat bij het publiek leeft. De Commissie adviseert de Directie bij klachten waarna de Directie besluit of het advies van de Commissie wordt overgenomen. In 2012 heeft de Commissie in haar functie als ombudsman niet bijeen hoeven te komen.

Continuïteit

De huidige concessieperiode is in september 2010 ingegaan en loopt per september 2015 af. De NOS is ook wettelijk verankerd in de Mediawet die op 1 januari 2010 is ingegaan. De NOS neemt deel aan de Geld op Schema systematiek. Voor grote wijzigingen in de programmering worden tijdig afspraken gemaakt zodat de consequenties, ook financiële, opgevangen kunnen worden in de organisatie. Daarnaast worden van overheidswege bezuinigingen doorgevoerd. Hoewel de NOS nu goed op koers ligt voor het opvangen van de bezuinigingen in het kader van Rutte I is met Rutte II sprake van een nieuwe bezuinigingsoperatie met ingang van 2016. Het is nog niet duidelijk hoe de Publieke Omroep deze bezuinigingen gaat invullen. Gezien de al lopende bezuinigingen kunnen de gevolgen hiervan op onze programmering en dus onze organisatie groot zijn.

Voor de NOS bedraagt de bezuiniging van Rutte I € 8 mln. Een deel van deze bezuinigingen ad € 3 mln zijn al opgevangen in 2012, in 2014 volgt nog € 3 mln en in 2015 de resterende € 2 mln.

Grotere rechtencontracten worden alleen aangegaan na mandaatstelling door de Raad van Bestuur van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO). De NPO heeft een garantie afgegeven voor de financiering van grotere rechtencontracten.

Operationele risico's

Het uitzendproces dient te allen tijde gewaarborgd te zijn. De risico's betreffende uitzending en distributie van de radio- en televisieprogramma's en internetuitingen liggen voornamelijk op het gebied van de ICT, Broadcasttechnologie en gebouwenbeheer. Voor de uitzending van de programma's is de werking van de geautomatiseerde systemen van essentieel belang en voor de distributie (NPO) hiervan is de afhankelijkheid van een goede doorgifte via vooral de (digitale) kabel, de satelliet en de digitale ether groot.

Voor het garanderen van het continu beschikbaar zijn van de uitzendsystemen van NL1,2,3 en R1 t/m 6 voor uitzending is door NPO ten behoeve van het uitzendproces (eindregies) een mantelovereenkomst gesloten met Ericsson (voorheen TECHNICOLOR) voor de publieke omroep.

In dit kader zijn verder van belang: goed beheer en onderhoud van de systemen en het adequaat regelen van continue stroomvoorzieningen en koeling van betreffende installaties in het NOS-gebouw. In dat kader zijn contracten afgesloten met de energieleverancier voor noodstroom en wordt voor noodkoeling extra koelcapaciteit in de zomerperiode ingehuurd.

Door de digitalisering lopen we meer risico dan voorheen. De risico's zijn bekend en dit maakt dat ze redelijk tot goed beheersbaar zijn. Samen met de fysieke beveiliging zijn deze risico's in het project 'Broadcast in Control' (BRIC) verder uitgewerkt. Na dit onderzoek is bepaald welke delen in de bestaande omgeving nog verbeterd konden worden. In 2012 zijn de workarounds voor wat betreft de bestaande digitale werkomgeving (CYBERNOS 1.0) geïmplementeerd en is het personeel van de NOS daarna geïnstrueerd en opgeleid. Tevens is in 2012 het gehele netwerk inclusief de firewall vervangen waardoor de veiligheid verder is verhoogd. Tot slot is in 2012 de architectuur bepaald voor de upgrade en vervanging van onze digitale werkomgeving (CYBERNOS 2.0) en is een start gemaakt met de bouw. De migratie naar de nieuwe omgeving zal in 2013 plaatsvinden. In tegenstelling tot de oude omgeving zal in de nieuwe omgeving een klein deel van het productieproces redundant worden ingericht, zodat er altijd een uitzending kan worden gemaakt. Een volledig redundante omgeving is binnen de bestaande budgetten niet haalbaar. De risico's die hierbij worden gelopen zijn afgestemd met het Ministerie van OC&W en NPO. In het project BRIC is gedefinieerd welk deel van het uitzendproces (inclusief het belangrijkste deel van het archief) redundant moet worden ingericht.

Recente ontwikkelingen nopen na te denken over de gevolgen van eventuele cyberaanvallen. In 2013 zal de NOS de risico's nader inventariseren.

Beveiliging

De aandacht voor de beveiliging van het Media Park, waar de gebouwen van de NOS zijn gevestigd, is toegespitst op het waarborgen van de inzet van de mediaorganisaties en in het bijzonder de infrastructurele voorzieningen in "buitengewone omstandigheden", zoals die in de Mediawet worden genoemd. Hieronder valt de beveiliging van het uitzendproces en de beveiliging en de veiligheid van de medewerkers en onze gasten.

Het Media Park is ook één van de locaties in Nederland met een verhoogd veiligheidsrisico. De afgelopen jaren zijn extra stappen gezet ten aanzien van de fysieke beveiliging van de uitzend-omgeving en externe toegang tot het gebouw. De NOS is op dit gebied in control en ook veel minder afhankelijk van de algemene diensten van de beheerder van het Media Park (MPE).

Aansprakelijkheid en claims

Gelet op de complexe omgeving waarin de NOS zich beweegt, is het onontkoombaar dat geschillen zich voordoen. De inschatting is dat de nog lopende bezwaarschriften of beroepszaken van derden, niet zijnde publieke omroepen, geen grote financiële impact hebben.

Op alle landelijke publieke omroepinstellingen is een omroepbrede gedragscode van kracht, te weten de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012, en de NOS conformeert zich ook aan deze gedragscode. Een onderdeel van de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012 is dat ieder jaar een bedrijfsvoeringverklaring wordt afgegeven.

Onder bedrijfsvoering wordt verstaan:

- Administratieve Organisatie en Interne Controle
- Naleving richtlijnen en wet- en regelgeving
- Controle op het realiseren van kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen
- Scheiding hoofd- en neventaken
- Personeelsbeleid
- Beleggingsbeleid

Op basis van de huidige inzichten en onderkende risico's heeft de Directie een bedrijfsvoeringverklaring opgesteld, besproken met de Raad van Toezicht en ondertekend. De Directie verklaart hierin dat haar niet is gebleken dat de bedrijfsvoering van de NOS in ernstige mate tekort is geschoten.

Algemeen

De NOS is een zelfstandig bestuursorgaan en de taken van de NOS zijn vastgelegd in de Mediawet. Als publieke omroep heeft de NOS vanuit de overheid de taak gekregen alle inwoners van Nederland onafhankelijk en betrouwbaar nieuws aan te bieden en verslag te doen van grote (sport-) evenementen.

De organen van de NOS zijn een Raad van Toezicht en een Directie. Per 1 december 2011 is een onafhankelijke Raad van Toezicht benoemd. Deze Raad van Toezicht, bestaande uit een voorzitter, vicevoorzitter en vier leden, houdt toezicht op het beleid van de Directie, op de algemene gang van zaken binnen de NOS en de pluriformiteit van het media-aanbod van de NOS en staat de Directie met advies terzijde. De Directie, bestaande uit een Algemeen Directeur en een Zakelijk Directeur, bestuurt de NOS en is belast met de dagelijkse leiding en het (financiële) beleid van de NOS. De Directie legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012

De publieke omroep heeft sinds 1 januari 2006 een gedragscode voor goed bestuur en integriteit, bekend onder de naam 'Richtlijnen en Regelingen Goed bestuur en Integriteit'. Na zes jaar was deze gedragscode toe aan actualisering en per 1 januari 2012 is de nieuwe gedragscode in werking getreden en de naam gewijzigd in 'Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012'. De gedragscode is van toepassing op alle medewerkers die krachtens arbeidsovereenkomst werkzaam zijn bij de instellingen die zendtijd hebben verkregen voor landelijke omroep, evenals voor de bestuurders en toezichthouders van deze instellingen. De gedragscode is opgesteld vanwege het feit dat de publieke omroep een maatschappelijke organisatie is die uit algemene middelen wordt gefinancierd, waarbij vertrouwen van de belanghebbenden, goed ondernemerschap, transparantie, integriteit, onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en het afleggen van verantwoording essentiële voorwaarden zijn om geloofwaardig te voldoen aan de wettelijke taakopdracht van de publieke omroep.

Een onafhankelijk toezichtorgaan, de Commissie ter bevordering goed bestuur en integriteit publieke omroep (CIPO), ziet toe op de handhaving en naleving van de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012 bij de publieke omroep maar heeft geen toezichthoudende taken in bestuursrechtelijke zin. CIPO faciliteert naleving van deze gedragscode met adviezen en onderzoeken, op verzoek of op eigen initiatief. Jaarlijks legt CIPO verantwoording af via een afzonderlijk jaarverslag.

De Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012 bestaat uit vier Richtlijnen en twee Regelingen te weten:

Richtlijn 1: Goed Bestuur en Toezicht

Richtlijn 2: Integriteit

Richtlijn 3: Verslaglegging

Richtlijn 4: Beloningskader presentatoren in de publieke omroep

Regeling A: Klokkenluiders

Regeling B: Commissie ter bevordering goed bestuur en integriteit publieke omroep (CIPO)

Verantwoording

Richtlijn 1 bevat alleen aanbevelingen gezien de uiteenlopende interne structuren van de organisaties en hun autonomie daarin. De media-instellingen dienen deze aanbevelingen wel zoveel als mogelijk te volgen. Voor de Richtlijnen 2 t/m 4 geldt, gelijk de Nederlandse corporate governance code (voorheen: Code Tabaksblat), de toepassing van de 'pas toe of leg uit'-regel. De verantwoording van de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012 moet op een adequate

en toegankelijke wijze plaatsvinden. De verantwoording door de NOS vindt plaats in dit Jaarverslag en op onze internetsite www.over.nos.nl.

In 2012 wijkt de NOS niet af van de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012.

Compliance

De NOS heeft een Compliance Officer aangesteld die een toetsing uitvoert op het correct naleven van de voorschriften uit Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012.

De Compliance Officer is het centrale loket voor alle integriteitsvraagstukken binnen de NOS.

Hilversum, 24 april 2013

Directie

Jan de Jong (algemeen directeur)

Geert Hofman (zakelijk directeur)

Raad van Toezicht

Johan van der Werf (voorzitter Raad van Toezicht)

Boudewijn Dessing (vice voorzitter Raad van Toezicht)

Anita Arts (lid Raad van Toezicht)

Els van Batum (lid Raad van Toezicht)

Khalid Boutachekourt (lid Raad van Toezicht)

Jan de Vries (lid Raad van Toezicht)

Raad van Toezicht

Tot 1 december 2011 bestond de Raad van Toezicht van de NOS uit de leden van de Raad van Bestuur van de NPO. Per die datum heeft de NOS een onafhankelijke Raad van Toezicht, in het kader van good governance en op aangeven van de Tweede Kamer benoemd door de minister van OCW. De nieuwe raad kwam meteen in december bijeen en telt zes leden.

In die eerste vergadering nam de Raad van Toezicht een aantal formele besluiten: Boudewijn Dessing werd gekozen als vicevoorzitter en er werd een Auditcommissie (bestaande uit Anita Arts en Boudewijn Dessing) ingesteld, alsmede een Remuneratiecommissie (bestaande uit Johan van der Werf en Els van Batum). Ook keurde de raad het Strategisch Bedrijfsplan 2012-2016 en de Begroting 2012 goed.

In de daarop volgende vergaderingen – de Raad van Toezicht kwam in 2012 zes keer bijeen – volgde de vaststelling van de huishoudelijke reglementen van de bovengenoemde commissies. Ook werd het profiel van de Raad van Toezicht vastgesteld. (De profielschets van de directie had de 'oude' Raad van Toezicht al gemaakt.) Verder zijn de – naar aanleiding van de nieuwe bestuurlijke constellatie aangepaste – statuten van de NOS goedgekeurd, alsook het Programmastatuut en het huishoudelijk reglement van de nog door de 'oude' raad benoemde Commissie van Deskundigen.

Samen met de Commissie van Deskundigen is de werkwijze vastgesteld die deze zal volgen bij het geven van advies aan de raad over fundamentele vraagstukken rond het journalistieke en maatschappelijke functioneren van de NOS.

De Raad van Toezicht heeft vorig jaar intensief gesproken over de aan de publieke omroep opgelegde bezuinigingen van 200 miljoen euro (door het kabinet Rutte I) en nog eens 100 miljoen euro (door Rutte II) en de gevolgen daarvan voor het publieke omroepbestel en de NOS. In de besprekingen was uitdrukkelijk aandacht voor:

- de positie van de NOS in het publieke bestel
- de zorgen die de raad heeft over deze bezuinigingen in relatie tot de wettelijke taak van de NOS
- de relatie van de NOS met de (Raad van Bestuur van de) NPO

Deze onderwerpen zullen ook in 2013 de bijzondere aandacht van de Raad van Toezicht vragen.

Voorts liet de Raad van Toezicht zich door de NOS-directie uitgebreid informeren over het project 'Broadcast in Control', dat de continuïteit van het productie- en uitzendproces van de NOS waarborgt.

In april keurde de Raad van Toezicht – mede op basis van positieve adviezen van de Auditcommissie – het Jaarverslag 2011 goed, in oktober het Strategisch Bedrijfsplan 2013-2017 en het Jaarplan voor 2013 en in december de Begroting 2013. Aan de hand van de voorgelegde stukken en de door de NOS-directie verschaft informatie over de bedrijfsvoering, oordeelde de raad dat de NOS een stabiele en goed geleide organisatie is.

Gelet op de relatief korte periode die de Raad van Toezicht in 2012 in functie was, is besloten om de statutair voorgeschreven evaluatie van zowel het functioneren van de directie als van het eigen functioneren te verplaatsen naar het vroege voorjaar van 2013.

Tot slot is ook besloten dat bij de herbenoeming van de leden van de Raad van Toezicht en van de Commissie van Deskundigen een Rooster van Aftreden zal worden opgesteld. Uitgangspunt daarvan is het waarborgen van de continuïteit in het toezicht.

DEEL II

VERSLAG

RAAD VAN TOEZICHT

In 2012 heeft de Auditcommissie vijf maal vergaderd. Naast de advisering van de Raad van Toezicht ten aanzien van de hiervoor genoemde onderwerpen, heeft de Auditcommissie aandacht gegeven aan de verdere ontwikkeling van KPI's bij de NOS en het risicomanagement.

De Remuneratiecommissie is twee keer in vergadering bijeengeweeest, waarbij zij zich in het bijzonder heeft verdiept in het loongebouw van de NOS.

Al met al is de Raad van Toezicht positief over de door de NOS in 2012 behaalde resultaten, zowel programma-inhoudelijk als wat de bedrijfsvoering betreft.

De Raad van Toezicht is als volgt samengesteld:

Dhr. Johan van der Werf, voorzitter

Dhr. Boudewijn Dessing, vice voorzitter

Mevr. Anita Arts

Mevr. Els van Batum

Dhr. Khalid Boutachekourt

Dhr. Jan de Vries

Commissie van Deskundigen

De eind 2011 in het leven geroepen Commissie van Deskundigen heeft drie taken:

- de statutaire taak om de Raad van Toezicht van de NOS gevraagd en ongevraagd te adviseren over fundamentele vraagstukken inzake het journalistieke en maatschappelijke functioneren van de NOS
- het onderzoeken van klachten van kijkers, luisteraars en lezers over de berichtgeving van de NOS (ombudsfunctie)
- de uit het Programmastatuut van de NOS voortkomende adviesfunctie bij zwaarwegende verschillen van mening tussen de hoofdredacties en de NOS-directie

In het verslagjaar heeft de commissie vijf keer vergaderd en er is overleg gevoerd met de directie, de hoofdredactie Nieuws en met de Raad van Toezicht.

In het kader van haar functie om gevraagd en ongevraagd te adviseren over de wijze waarop de NOS haar journalistieke opdracht vervult, heeft de commissie – op verzoek van de NOS-directie – een beoordeling gemaakt van de NOS-berichtgeving over het COA en de algemeen directeur van die instelling, Nurten Albayrak.

Het overleg in de commissie was in 2012 vooral gericht op de ontwikkeling van haar statutaire taakstelling. Zo heeft ze zich in kritische en constructieve gesprekken gebogen over de maatschappelijk verantwoordelijke positie van de NOS in de journalistiek. De commissie heeft een raamwerk voor haar werkzaamheden opgesteld en dat in overleg met de Raad van Toezicht vastgesteld. In het jaar 2013 zal aan dit raamwerk uitwerking en uitvoering worden gegeven.

In het verslagjaar bestond de commissie uit:

Dhr. Harry Kramer, voorzitter

Mevr. Suzette Wyers

Mevr. Yvonne Zonderop

Dhr. Ouke Arts

Dhr. Huub Wijfjes

DEEL III

JAARREKENING BALANS

Balans NOS per 31 december 2012

Na bestemming exploitatiesaldo (bedragen x 1.000 euro)

• Activa	31 december 2012	31 december 2011*
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen & terreinen	54.227	49.080
Inventaris en inrichting	641	959
Andere vaste bedrijfsmiddelen	8.534	3.812
Materiële vaste activa in uitvoering	2.763	2.444
Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar	2.311	2.416
	68.476	58.711
Vlottende activa		
Vorraden		
Onderhanden werk	23.112	23.099
	23.112	23.099
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	3.698	3.258
Overige vorderingen	5.045	3.569
	8.743	6.827
Liquide middelen	8.999	7.273
	8.999	7.273
	109.330	95.910

* de cijfers over 2011 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken

DEEL III
JAARREKENING

• **Passiva**

31 december 2012

31 december 2011*

Eigen vermogen

Algemene Reserve	10.962	10.962
Bestemmingsreserve Superevenementen	17.185	17.480
Reserve voor Media-aanbod	7.200	7.200
Over te dragen reserve	-16.885	-
	18.462	35.642

Voorzieningen

Voorzieningen voor pensioenen	1.819	1.685
Overige voorzieningen	3.251	2.830
	5.070	4.515

Langlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen	19.537	20.932
	19.537	20.932

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers	19.344	18.362
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.373	1.978
Schulden aan kredietinstellingen	1.395	1.395
Overige schulden	43.149	13.086
	66.261	34.821

	109.330	95.910
--	----------------	---------------

* de cijfers over 2011 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken

DEEL III
JAARREKENING **EXPLOITATIEREKENING**

(bedragen x 1.000 euro)

	2012	2011
Baten		
Media-aanbod	170.108	148.566
Programmagebonden eigen bijdragen	6.056	4.326
Opbrengst overige nevenactiviteiten	2.689	2.836
Som der bedrijfsopbrengsten	178.853	155.728
Lasten		
Lonen en salarissen	38.903	38.106
Sociale lasten	11.100	9.889
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	3.544	3.306
Directe productiekosten	116.983	78.080
Overige bedrijfslasten	7.802	8.386
Som der bedrijfslasten	178.332	137.767
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	251	44
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.067	-1.237
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-295	16.768
Over te dragen reserve	-16.885	0
Exploitatiesaldo	-17.180	16.768

(bedragen x 1.000 euro)

	2012	2011
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	-17.180	16.768
Aanpassen voor:		
-Afschrijvingen vaste activa	3.544	3.306
-Mutatie voorzieningen	555	-254
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	3.804	19.820
Mutatie voorraden	-13	-6.154
Mutatie vorderingen	-1.916	11.928
Mutatie kortlopende schulden	31.440	-11.294
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	16.430	14.300
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-13.309	-5.890
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-13.309	-5.890
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-1.395	-1.394
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.395	-1.394
Mutatie liquide middelen	1.726	7.016
Liquide middelen einde boekjaar	8.999	7.273
Liquide middelen begin boekjaar	7.273	257
Mutatie liquide middelen	1.726	7.016

Algemeen

De stichting is op 1 januari 2009 opgericht met de naam stichting Nederlandse Omroep Stichting en statutair gevestigd te Hilversum aan de Sumatralaan 45. In het verlengde van de wijziging van de Mediawet draagt de stichting per 29 april 2010 de naam Nederlandse Omroep Stichting, bij afkorting aangeduid als NOS.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de waarderingsgrondslagen en de grondslagen voor de resultaatbepaling gebruikt welke zijn voorgeschreven in het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011.

Alle bedragen in de jaarrekening luiden in duizenden euro tenzij anders vermeld. De cijfers over 2011 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken.

Activiteiten

De NOS verzorgt media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst op het gebied van nieuws, sport en evenementen dat zich bij uitstek leent voor gezamenlijke verzorging. Daarnaast verzorgt de NOS teletekst voor de landelijke publieke mediadienst.

Pensioenfondsen

De NOS valt onder de CAO voor het omroep personeel. De pensioenregeling zoals vastgelegd in de statuten en reglementen van de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Media PNO is hierdoor van toepassing op de NOS. Deze pensioenregeling is een toegezegde bijdrageregeling. De NOS heeft in het geval van een tekort bij de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Rechtmatigheid

Alle financiële transacties voortvloeiend uit de bedrijfsactiviteiten en de daarbij behorende financiële beheersmiddelen worden getoetst op basis van richtlijnen zoals opgenomen in de Mediawet, het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011 en andere relevante wet- en regelgeving.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingprijs, dan wel de lagere opbrengstwaarde verminderd met de afschrijvingen.

Afschrijving van het NOS-gebouw en gebouw Heideheuvel vindt, conform het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011, annuïtair plaats in veertig jaar. De verbouwing van het gebouw Heideheuvel wordt in tien jaar lineair afgeschreven. Afschrijvingen inventaris, inrichting en facilitaire apparatuur vinden plaats in vijf jaar. De afschrijvingen van hardware en software vinden plaats in vier jaar.

Vorraden

De verwerving van de rechten worden verantwoord als niet uit de balans blijken verplichtingen. Waardering van rechten en plichten onder de voorraden vindt plaats tegen de nominale waarde van uitsluitend de directe programmakosten op het moment dat daadwerkelijk facturering heeft plaats gevonden aan de NOS. Contracten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Indien hiervoor contracten tegen het afdekken van valutarisico's zijn afgesloten, vindt waardering plaats tegen de daarin vastgestelde koers dan wel de koers per balansdatum. Indien besloten is dat een bepaald programma of een programma in bewerking niet meer voor uitzending in aanmerking komt, wordt dit direct van de voorraad afgeschreven. Dit geldt evenzeer voor het deel van de voorraad dat wel zal worden uitgezonden, maar waarvoor er in het jaar van uitzenden niet voldoende Mediabudget tegenover staat.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopwaarde dan wel lagere opbrengstwaarde. Hierin is begrepen de eventueel niet te verrekenen omzetbelasting.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Hieronder zijn opgenomen de banktegoeden die vrij beschikbaar zijn of binnen een periode van 1 jaar vrijkomen. De buitenlandse valuta is gewaardeerd tegen de koers per balansdatum.

Bestemmingsreserve Superevenementen

NOS kent Superevenementen met een cyclisch karakter waar verwerving van uitzendrechten een belangrijke kostenpost is. Budgetten voor Superevenementen worden voor een gedeelte jaarlijks vooraf toegekend om verwerving van de uitzendrechten te kunnen financieren. De budgetten worden in het jaar van toekenning als baten verantwoord en komen daardoor via het exploitatieresultaat in het eigen vermogen terecht. Het jaar van uitzenden is het moment waarop de uitzendrechten van de programmavoorraad worden afgeboekt en ten laste van het exploitatieresultaat worden verantwoord. In het jaar van uitzenden ontstaat hierdoor een exploitatietekort op de Superevenementen. Dit negatieve exploitatieresultaat gaat alsdan ten laste van het eigen vermogen.

Schulden

Langlopende schulden betreffen opgenomen gelden uit hypothecaire kredieten.

Kortlopende schulden bestaan uit schulden aan kredietinstellingen, leverancierskredieten en schulden uit belastingen, sociale verzekeringen en pensioenen, evenals de kortlopende aflossingsverplichtingen van hypothecaire kredieten. De kredietfaciliteiten zijn verstrekt in de vorm van rekeningcourant kredieten. Tenzij anders vermeld, worden de overige activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN EXPLOITATIE

De kosten en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waar deze betrekking op hebben. Uitzondering hierop vormen afrekeningen van organisaties waarvan geen onderbouwde schatting te maken is. Deze worden op basis van het kasstelsel verantwoord.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld aan de hand van de indirecte methode.

DEEL III

JAARREKENING TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen x 1.000 euro)

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31.12.2011	In gebruik- name MVA	Investerings 2012	Afschrijvingen 2012	Boekwaarde 31.12.2012	Aanschaf- waarde
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	49.080	5.839	-	-692	54.227	58.843
Inventaris en inrichting	959	-	-	-318	641	1.669
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3.812	7.151	-	-2.429	8.534	24.771
Materiële vaste activa in uitvoering	2.444	-12.990	13.309	-	2.763	2.763
Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar	2.416	-	-	-105	2.311	4.213
	58.711	-	13.309	-3.544	68.476	92.259

Tot *Bedrijfsgebouwen & terreinen* behoren het NOS-gebouw met de bijbehorende grond die in 2002 is aangeschaft. De ingebruikname betreft voornamelijk de renovatie van de 1e en 2e bouwlaag. *Inventaris en inrichting* bestaan voornamelijk uit (vervanging)investeringen ten behoeve van de inrichting van het NOS-gebouw.

Andere vaste bedrijfsmiddelen bestaan voornamelijk uit de digitale werkomgeving (zoals studio en regie) en diverse kleinere automatiseringsprojecten. De ingebruikname betreft voornamelijk een gedeelte van de digitale werkomgeving (CYBERNOS 2.0) en nieuwe decors.

Onder *Materiële vaste activa in uitvoering* is het gedeelte van de digitale werkomgeving (CYBERNOS 2.0) opgenomen wat nog niet in gebruik is genomen, evenals diverse kleinere automatiseringsprojecten. Onder *Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar* is gebouw Heideheuvel verantwoord dat wordt verhuurd aan derden.

Vorraden

Het *Onderhanden werk* betreft aan de NOS gefactureerde productiekosten en rechten voor programma's die na het jaar 2012 worden uitgezonden. Eventuele ontvangen bijdragen van derden zijn hierop in mindering gebracht.

Vorderingen

In de post *Handelsdebiteuren* ad. € 3,7 mln (31-12-2011: € 3,3 mln) is een voorziening voor oninbaarheid ad. € 0,2 mln in mindering gebracht (voorziening per 31 december 2011 bedroeg € 0,5 mln). De voorziening is afgenomen vanwege de afronding van een dispuut met een afnemer.

De *Overige vorderingen* ad. € 5,0 mln (31-12-2011: € 3,6 mln) bestaan grotendeels uit te verrekenen BTW ad. € 3,3 mln (31-12-2011: € 2,4 mln), nog te factureren posten ad. € 1,5 mln (31-12-2011: € 0,9 mln) en overige posten ad. € 0,2 mln (31-12-2011: € 0,3 mln). De toename van Overige vorderingen wordt voornamelijk veroorzaakt doordat ultimo 2012 de post te verrekenen BTW hoger is.

Liquide middelen

De *Liquide middelen* zijn als volgt samengesteld:

	31.12.2012	31.12.2011
Euro's	8.859	7.190
Vreemde valuta	140	83
	8.999	7.273

De liquide middelen bestaan uit rekeningcourantsaldi bij financiële instellingen en zijn direct opeisbaar.

Eigen Vermogen

Het *Eigen Vermogen* is als volgt samengesteld:

	Algemene Reserve	Bestemmingsreserve Superevenementen	Reserve voor Media-aanbod	Over te dragen reserve	Totaal Eigen Vermogen
Stand 31-12-2011	10.962	17.480	7.200	-	35.642
Resultaat 2012	-	-295	-	-16.885	-17.180
Stand 31-12-2012	10.962	17.185	7.200	-16.885	18.462

Toelichting Bestemmingsreserve Superevenementen

Deze bestemmingsreserve wordt gevormd om de lasten van de Superevenementen over de komende jaren te spreiden. Van de toegekende omroepmiddelen wordt een gedeelte aangewend voor Superevenementen. Dit betreft de grote evenementen EK en WK Voetbal, Olympische Spelen en verkiezingen. Dit budget wordt jaarlijks toegekend en via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Superevenementen. In met name de even jaren waarin de Superevenementen plaatsvinden, ontstaat een negatief exploitatiesaldo dat ten laste van deze Bestemmingsreserve Superevenementen wordt gebracht.

Toelichting Reserve voor Media-aanbod

Er heeft geen mutatie plaatsgevonden van deze reserve.

Toelichting Over te dragen reserve

De NPO heeft in 2013 besloten het totaal van de Bestemmingsreserve Superevenementen en de Reserve voor Media-aanbod te toetsen aan het maximale norm niveau.

De norm bedraagt 5% van het door de Raad van Bestuur van de NPO aan de instelling ter beschikking gestelde jaarbudget, exclusief het incidentele toegekende budget voor Superevenementen. Bij overschrijding van de norm dient het meerdere als schuld aan NPO te worden verantwoord.

Voor 2012 is het normbedrag vastgesteld op € 7,5 mln en daarom is € 16,9 mln verantwoord als schuld aan NPO.

DEEL III JAARREKENING

Voorzieningen

De Voorzieningen voor pensioenen ad. € 1,8 mln (31-12-2011: € 1,7 mln) is gevormd voor verplichtingen uit hoofde van artikel 44 van het pensioenreglement. Hiervan is € 0,4 mln kortlopend.

De toename van Voorzieningen voor pensioenen wordt voornamelijk veroorzaakt doordat met een lagere rentevoet is gerekend van 2,5%.

Het verloop van de voorziening pensioenen is als volgt:

	31.12.2012	31.12.2011
Beginstand	1.685	1.601
Onttrekking	-75	-61
Dotatie	209	145
Eindstand	1.819	1.685

De *Overige voorzieningen* ad. € 3,3 mln (31-12-2011: € 2,8 mln) bestaan uit voorzieningen voor Afvloeiing, Jubilea, Grootonderhoud en Loopbaanadvies.

De voorziening voor Afvloeiing bedraagt € 0,7 mln en hiervan is € 0,6 mln kortlopend.

De voorziening voor Jubilea ad. € 1,0 mln betreft de toekomstige verplichtingen bij 12,5- en 25-jarig dienstverband.

De voorziening voor Grootonderhoud ad. € 1,3 mln betreft toekomstige onderhoudswerkzaamheden aan de, in eigendom zijnde, materiële vaste activa.

De voorziening Loopbaanadvies ad. € 0,3 mln is gevormd op grond van de CAO voor het omroep-personeel.

De toename van *Overige voorzieningen* wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van de voorziening Grootonderhoud.

Het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:

	31.12.2011	Onttrekking	Dotatie	31.12.2012
Afvloeiing	874	-511	303	666
Jubilea	890	-7	149	1.032
Grootonderhoud	846	-280	700	1.266
Loopbaanadvies	220	-62	129	287
	2.830	-860	1.281	3.251

Langlopende schulden

De post *Langlopende schulden* bestaat uit schulden aan kredietinstellingen betreffende hypothecaire kredieten voor € 19,5 mln ter financiering van de aankoop van het NOS-gebouw.

Het betreft een lineair hypothecair krediet met een oorspronkelijke looptijd van 20 jaar (laatste termijn op 15 januari 2023), afgegeven op het NOS-gebouw aan de Sumatrалаan 45 te Hilversum, en is volledig opgenomen. Het hypothecair krediet heeft een variabele rente die vermeerderd wordt met een individuele opslag. Om het renterisico af te dekken heeft NOS een renteswap afgesloten, waarmee het rentepercentage vanaf 2008 is vastgesteld op 4,78%. De actuele waarde van de renteswap bedraagt per 31 december 2012 € 4,4 mln negatief maar aangezien de NOS kostprijs hedge accounting toepast, waarbij de omvang en de looptijd van de renteswap gelijk is aan de looptijd van het krediet, is deze hedge accounting effectief en hoeft de waardeverandering niet in de winst- en verliesrekening te worden verantwoord. De NOS heeft ten opzichte van de kredietverlener geen verplichting tot bijstorting van liquiditeiten (margin call verplichting). Hierdoor is er in effect sprake van een vastrentende hypotheek.

De aflossingsverplichting 2013 ad € 1,4 mln is onder kortlopende schulden opgenomen. De schuld langer dan 5 jaar bedraagt € 14,0 mln. Op de onroerende zaken is een pandrecht gevestigd.

Kortlopende schulden

De *Schulden aan leveranciers* ad. € 19,3 mln (31-12-2011: € 18,4 mln) bestaan uit schulden en aangegane verplichtingen inzake de rechten en productiekosten ten behoeve van de programmering.

De *Belastingen en premies sociale verzekeringen* ad. € 2,4 mln (31-12-2011: € 2,0 mln) betreft het saldo van belastingen en premies sociale verzekeringen.

De *Schulden aan kredietinstellingen* ad. € 1,4 mln (31-12-2011: € 1,4 mln) betreffen het kortlopende deel van de aflossingsverplichting 2012 van het hypothecaire krediet.

De *Overige schulden* ad. € 43,1 mln (31-12-2011: € 13,1 mln) bestaan voornamelijk uit een schuld aan NPO ad. € 38,8 mln (31-12-2011: € 9,3 mln), de verplichtingen betreffende vakantie-uren ad. € 3,7 mln (31-12-2011: € 3,1 mln) en overige ad. € 0,7 mln (31-12-2011: € 0,7 mln). De toename wordt vooral veroorzaakt door de schuld aan NPO. Dit betreft de voorfinanciering van rechten en de Over te dragen reserve. De Over te dragen reserve ad. € 16,9 mln is niet binnen een jaar opeisbaar.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

(bedragen x 1.000 euro)

Meerjarige financiële verplichtingen

In onderstaand overzicht wordt naar categorie de opbouw weergegeven van de langlopende rechten-, facilitaire-, huur- en leasecontracten die niet in de balans zijn opgenomen.

	< 1 jaar	1 - 4 jaar	> 4 jaar	Totaal 2012	Totaal 2011
Rechten contracten	51.196	60.704	45.580	157.480	145.020
Facilitaire contracten	5.089	3.000	194	8.283	8.712
Leasecontracten	595	617	-	1.212	1.204
Huurcontracten	349	839	261	1.449	1.656
Totaal	57.229	65.160	46.035	168.424	156.592

De toename van de *Meerjarige financiële verplichtingen* wordt veroorzaakt door nieuw afgesloten Superevenementen contracten. De NPO heeft een garantie afgegeven voor de financiering van grotere rechtencontracten.

(bedragen x 1.000 euro)

Algemeen

In deze toelichting zijn de werkelijke bedragen van 2012 gerelateerd aan de werkelijke bedragen van 2011.

BATEN

Media-aanbod

De toegekende budgetten voor het Media-aanbod kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	2012	2011	mutatie
TV	133.601	112.072	21.529
Radio	22.546	22.566	-20
Overig Media-aanbod	4.393	4.312	81
Indirect	9.568	9.616	-48
	170.108	148.566	21.542

Het *Media-aanbod* is gestegen met € 21,5 mln en deze stijging wordt met name veroorzaakt doordat in 2012 incidenteel budget is toegekend voor het EK Voetbal.

Programmagebonden eigen bijdragen

De programmagebonden eigen bijdragen bestaan uit bijdragen CoBO, Sponsorbijdragen, overige programmaopbrengsten en opbrengsten gebruiksrechten.

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2012	2011	mutatie
Bijdragen CoBO	71	58	13
Sponsorbijdragen	1.969	1.091	878
Overige programmaopbrengsten	3.998	3.135	863
Opbrengsten gebruiksrechten	18	42	-24
	6.056	4.326	1.730

De *programmagebonden eigen bijdragen* zijn gestegen met € 1,7 mln voornamelijk doordat in 2012 Superevenementen hebben plaatsgevonden.

Opbrengst overige nevenactiviteiten

De *Opbrengst overige nevenactiviteiten* bestaan voornamelijk uit verkoop van uitzendrechten en formats (€ 1,0 mln) en verhuur van panden aan derden (€ 1,6 mln). In 2012 is de Opbrengst overige nevenactiviteiten gedaald met € 0,1 mln door minder opbrengst van verhuurde panden aan derden.

LASTEN

Lonen en salarissen

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de *Lonen en salarissen*.

	2012	2011	mutatie
Lonen en salarissen	38.903	38.106	797

Het aantal personeelsleden in FTE bedraagt ultimo 2012 608 FTE (ultimo 2011: 611 FTE).

Sociale lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de opbouw van de *Sociale lasten*.

	2012	2011	mutatie
Pensioenlasten	5.674	5.226	448
Werkgeversaandeel sociale verzekeringswetten	3.071	2.741	330
Bijdrage werkgever in ziektekostenverzekering	2.355	1.922	433
	11.100	9.889	1.211

De *Sociale lasten* zijn in 2012 met € 1,2 mln gestegen ten opzichte van 2011. De stijging van de pensioenlasten wordt veroorzaakt door een verhoging van de pensioenpremie. De stijging van het werkgeversaandeel sociale verzekeringswetten wordt veroorzaakt door hogere premies voor bedrijfsvereniging en sectorfonds.

Afschrijving vaste activa

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de *Afschrijvingen vaste activa*.

	2012	2011	mutatie
Afschrijvingen vaste activa	3.544	3.306	238

De *Afschrijvingen vaste activa* zijn in 2012 gestegen met € 0,2 mln ten opzichte van 2011 door ingebruikname van de 1e en 2e bouwlaag en een deel van de nieuwe digitale werkomgeving.

Directe productiekosten

De *Directe productie kosten* bestaan uit uitzendrechten, technische productiekosten, freelancers en overige programmakosten. De directe productiekosten zijn in 2012 met € 38,9 mln gestegen ten opzichte van 2011 wat hoofdzakelijk veroorzaakt wordt doordat in 2012 het EK Voetbal, de Olympische Spelen en Tweede Kamer verkiezingen hebben plaatsgevonden. Dit komt het meest tot uiting in hogere uitzendrechten en in een toename van de technische productiekosten en freelancers.

Overige bedrijfslasten

De *Overige bedrijfslasten* bestaan hoofdzakelijk uit huisvestingskosten, inhuur van tijdelijk personeel, advieskosten, studiekosten en overige kosten. De overige bedrijfslasten zijn in 2012 met € 0,6 mln gedaald ten opzichte van 2011 door lagere onderhoudskosten en lagere overige personeelskosten.

Rentebaten en rentelasten

De *Rentelasten* zijn per saldo gedaald met € 0,4 mln door een betere liquiditeitspositie.

Over te dragen reserve

Zie toelichting bij het *Eigen Vermogen*.

Samenstelling en bezoldiging Directie

De statutaire Directie van de NOS bestaat uit twee fulltime leden. De algemeen directeur is voorzitter van de Directie. De Directie van de NOS was in 2012 als volgt samengesteld:

	Bezoldiging 2012*	Bezoldiging 2011*
Dhr. J.A.C.M. de Jong (algemeen directeur)	183,5	178,1
Dhr. G.P. Hofman (zakelijk directeur)	162,8	154,2

* De bezoldiging betreft het belastbaar loon inclusief de fiscale bijtelling van de door de werkgever beschikbaar gestelde auto.

Deze bedragen zijn exclusief een bedrag van € 8.000 aan crisisheffing.

Voor de Directieleden zijn in 2012 de volgende pensioenpremies (werkgevers- en werknemersdeel) betaald:

	2012	2011
Dhr. J.A.C.M. de Jong (algemeen directeur)	46,2	42,9
Dhr. G.P. Hofman (zakelijk directeur)	39,1	35,4

Samenstelling en bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de NOS bestaat uit de volgende personen:

Dhr. J. G. van der Werf	<i>Voorzitter Raad van Toezicht</i>
Dhr. B.F. Dessing	<i>Vice voorzitter Raad van Toezicht</i>
Mevr. J.C.H.G. Arts	<i>Lid Raad van Toezicht</i>
Mevr. C.E. van Batum	<i>Lid Raad van Toezicht</i>
Dhr. K. Boutachekourt	<i>Lid Raad van Toezicht</i>
Dhr. J.M. de Vries	<i>Lid Raad van Toezicht</i>

Het vastgestelde vacatiegeld op jaarbasis bedraagt voor de voorzitter van de Raad van Toezicht € 15.000 excl. BTW. Voor de overige leden is het vacatiegeld op jaarbasis vastgesteld op € 10.000 excl. BTW.

Balkenendenorm/WNT

Voor de bestuurders van de NOS is tot en met 2012 sprake van een normering van de beloning volgens de zogenaamde 'Balkenendenorm'. Alle bestuurders en presentatoren bij de NOS vallen binnen deze normering. In plaats van deze normering is per 1 januari 2013 de Wet normering uit publieke middelen gefinancierde beloning topfunctionarissen (WNT) in werking getreden die de normering van de topinkomens in de publieke en semipublieke sector regelt. De WNT is derhalve van toepassing op de bestuurders van de landelijke publieke media-instellingen. De NOS zal geen gebruik hoeven te maken van het overgangsrecht die van toepassing is bij overschrijding van de WNT.

Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO)

Het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) bevat de regeling voor die presentatoren, programmamakers, DJ's en vergelijkbare functies binnen de publieke omroep waarvan duidelijk is dat hun honorering in hoge mate wordt bepaald door marktwerking. Het BPPO maakt deel uit van de door de Raad van Bestuur van de Nederlandse Publieke Omroep op grond van artikel 2.3, tweede lid, van de Mediawet 2008 vastgestelde gedragscode ter bevordering van goed bestuur en integriteit bij de NPO en de landelijke publieke media-instellingen. Het BPPO is inhoudelijk mede gebaseerd op de WNT en in het BPPO zal met ingang van 1 januari 2013 worden aangesloten op het normbedrag van de WNT. Alle presentatoren bij de NOS vallen binnen deze normering.

Honoraria accountant

<i>• (bedragen x 1.000 euro)</i>	2012	2011	mutatie
Onderzoek van de jaarrekening	67,6	66,2	1,4
Andere controleopdrachten	14,2	-	14,2
Adviesdiensten op fiscaal terrein	5,7	14,8	-9,1
	87,5	81,0	6,5

Hilversum, 24 april 2013

Directie

Jan de Jong (algemeen directeur)
Geert Hofman (zakelijk directeur)

Raad van Toezicht

Johan van der Werf (voorzitter Raad van Toezicht)
Boudewijn Dessing (vice voorzitter Raad van Toezicht)
Anita Arts (lid Raad van Toezicht)
Els van Batum (lid Raad van Toezicht)
Khalid Boutachekourt (lid Raad van Toezicht)
Jan de Vries (lid Raad van Toezicht)

DEEL IV OVERIGE GEGEVENS BESTEMMING VAN HET EXPLOITATIESALDO

De resultaatbestemming is als volgt verwerkt in de balans per 31 december 2012 (zie pagina 24 onder *Eigen Vermogen*).

• Mutatie	Totaal
Mutatie Bestemmingsreserve Superevenementen	-295
Mutatie Reserve voor Media-aanbod	-
Over te dragen reserve	-16.885
Totaal	-17.180

CONTROLEVERKLARING

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de Onafhankelijke Accountant bij de Jaarrekening

Afgegeven ten behoeve van het Commissariaat voor de Media

Aan: de Directie van Nederlandse Omroep Stichting ('NOS')

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van pagina 16 tot en met pagina 31 van NOS, te Hilversum gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, het kasstroomoverzicht 2012 en de exploitatierekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Directie

De Directie van de instelling is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het Directie- en jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011. De Directie is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De Directie is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 11, tweede lid van de Mediaregeling 2008. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van NOS. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de Directie van NOS gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van NOS per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster 2011.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012, voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in het Controleprotocol landelijke publieke media-instellingen, Wereldomroep en Ster van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media- instellingen, Wereldomroep en Ster 2011.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

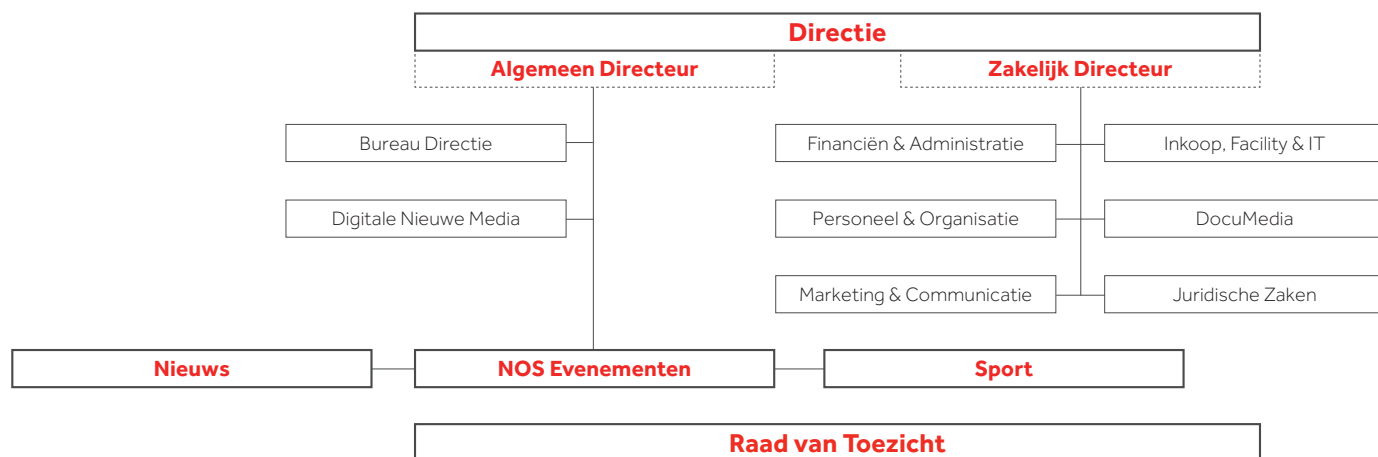
Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:393 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 24 april 2013

KPMG Accountants N.V.

J.J. Sweers RA

DEEL V
BIJLAGE ORGANOGRAM

DEEL V
BIJLAGE **CONTACTGEGEVENS**

Adres:	NOS Postbus 26600 1202 JT Hilversum
Bezoekadres:	Media Park Sumatralaan 45 1217 GP Hilversum
E-mail:	Publieksreacties: reacties@nos.nl Persberichten NOS Nieuws: nosbinnenland@nos.nl Persberichten NOS Sport: sport.redactie@nos.nl
Telefoonnummer:	035 – 677 92 22

Colofon

Tekst en productie:	NOS
Concept en vormgeving:	AC+M, Maarssen

